

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2TdoV/3/2019
Identifikačné číslo spisu: 9515100201
Dátum vydania rozhodnutia: 23.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9515100201.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Petra Hatalu, JUDr. Juraja Klimenta, JUDr. Aleny Šiškovéj a JUDr. Pavla Farkaša v trestnej veci obvineného T. J. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 23. septembra 2020 v Bratislave dovolanie obvineného T. J., podané proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2To/1/2017 z 20. marca 2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. J. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica rozsudkom, sp. zn. BB-3T/32/2015 z 29. júna 2016 uznal obvineného T. J. v bode 1/ za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona formou účasti ako objednávateľ podľa § 21 ods. 1 písm. c) Trestného zákona (spoluobvinený H. X. bol uznaný aj v bode 2/) a to na skutkovom základe, že v priebehu mesiacov marec až apríl 2009 sa spolčili obžalovaný T. J.Š., obžalovaný H. X. a J. R. za účelom usmrtenia M. J., nar. XX. J. XXXX a za týmto účelom si vopred naplánovali a rozdelili medzi sebou určené úlohy a pri spáchaní trestného činu postupovali tak, že v presne nezistenom dni v mesiaci marec až apríl 2009 si z doposiaľ presne nezisteného dôvodu objednal obžalovaný T. J. pri osobnom stretnutí na N. R. U. v obci U. za sumu 20.000,- Eur po vzájomnej dohode v prítomnosti J. R. vraždu M. J. u obžalovaného H. X., ktorú mal obžalovaný H. X. vykonať počas pobytu obžalovaného T. J. mimo územia Slovenskej republiky s tým, aby ho obžalovaný H. X. priamo nekontaktoval, ale aby si odkazy odovzdávali prostredníctvom J. R., s čím všetci traja súhlasili, na čo obžalovaný T. J. vyplatil obžalovanému H. X. sumu 10.000,- Eur ako zálohu, z ktorej obžalovaný H. X. následne kúpil od J. D. v presne nezistený deň v období od 1. apríla 2009 do 22. apríla 2009 v R. na adrese R. č. XX za sumu asi 1.660,- Eur komponenty potrebné na zhotovenie nástražného výbušného systému (konkrétne uvedené v bode 2), súčasne J. D. vysvetlil obžalovanému H. X. a ústne opísal spôsob zostrojenia a iniciovania nástražného výbušného systému, ktorý obžalovaný H. X. dňa 25. augusta 2009 po predchádzajúcich

urgenciách obžalovaného T. J. o vykonanie skutku sprostredkovanými odkazmi cez J. R. v čase asi okolo 11.00 hod. odovzdal R. F., ktorého poslal do priestorov predajne P. W. v W. na ulici R. X. XX spolu s nástražným výbušným systémom pozostávajúcím z približne 1 kg trinitrotoluénu, elektrického iniciačného zariadenia so zdrojom elektrickej energie vo forme 12V olovej akumulátorovej batérie s kapacitou cca 1,5 Ah a následne obžalovaný H. X. po predchádzajúcom telefonickom kontakte a uistení sa, že sa R. F. nachádza v priestoroch predajne P. W., Y.N..K., Pod X. XX, W.G., v čase asi o 11.22 hod. s úmyslom zavraždiť M. J., diaľkovým odpaľovacím zariadením inicioval nástražný výbušný systém, ktorý mal R. F. u seba, čím spôsobil R. F. početné združené poranenia viacerých systémov - polytraumu - devastačné poranenia hlavy, trupu a končatín, ktorým namieste podľahol, poškodenému N. Y. popáleninu hlavy, tváre I. stupňa, popáleninu ľavej ušnice II. stupňa, popáleninu ľavého predlaktia a ruky II. stupňa, akútnu akustickú traumu s prechodnou poruchou sluchu hlavne vľavo, perforáciu blanky bubienka ľavého ucha s dobou liečenia približne 3 a pol mesiaca, poškodenému J. M. popáleninu hlavy, tváre I.-II. stupňa, popáleninu oboch horných končatín v oblasti prstov, rúk a predlaktí I. - II. stupňa, popáleninu oboch dolných končatín od prstov po kolená I. - II. stupňa, celkovo popáleniny na približne 8% povrchu tela s dobou liečenia približne do 3 týždňov, poškodenému Ing. H. J. popáleninu hlavy, tváre I.-II. stupňa viac vpravo, tiež v oblasti oboch ušnic, perforačnú ranu pravej ušnice s cudzím telesom, popáleninu prakticky celej pravej hornej končatiny II.-III. stupňa, popáleninu II. stupňa v oblasti ľavej ruky a predlaktia - asi 5%, akútnu akustickú traumu s prechodnou poruchou sluchu hlavne vpravo, perforáciu blanky bubienka pravého ucha, početné drobné cudzie telesá v koži a podkožnom tkanive v oblasti horných končatín, hrudníka, popáleninu ľavého predkolenia I. - II. stupňa, popáleninu pravého predkolenia II. stupňa asi 10x10 cm, pravého stehna asi 10x10 cm, celkovo popáleniny na 30% povrchu tela s dobou liečenia približne 8 mesiacov a so zanechaním trvalých následkov na pravej hornej končatine, poškodenej M. J.Š. popáleninu hlavy, tváre I. - II. stupňa v rozsahu asi 3,5%, popáleninu II. stupňa v oblasti oboch nôh a predkolení, popáleninu II. stupňa v oblasti oboch nôh a predkolení, akútnu akustickú traumu s poruchou sluchu hlavne vpravo, kde došlo k prerušeniu prevodného systému stredoušných kostičiek, perforáciu blanky bubienka obojstranne - vpravo drobná asi 1 mm veľká perforácia, vľavo veľká asi 7x4 mm, početné drobné cudzie telesá v koži a podkožnom tkanive v oblasti hlavy - tváre, krku horných i dolných končatín, celkovo popáleniny na 14% povrchu tela s dobou liečenia približne 4 mesiace a so zanechaním trvalých následkov - ťažké poškodenie sluchu vpravo, poškodenej Mgr. X. U. popáleninový šok, popáleninu hlavy, tváre II.b stupňa v rozsahu asi 18%, popáleninu oboch horných končatín a rúk II.b stupňa, hlavne predných strán, v rozsahu asi 10%, popáleninu dolných končatín, hlavne predných strán, II. stupňa v rozsahu asi 18%, celkovo približne 20-25% povrchových popálení a 30% hlbokých popálení, akútnu akustickú traumu s miernou prechodnou poruchou sluchu vľavo, perforáciu blanky bubienka obojstranne, početné cudzie telesá v podkožnom tkanive a v oblasti stehien s hlbokými tržno-zmliaždenými ranami na stehnách a devastáciu mäkkých tkanív, zmliaždenie pečene s krvným výronom do pečene, drobné pomliaždenie sleziny, horného segmentu, drobnú abrupciu - odlomenie bedrovej kosti vľavo s dobou liečenia jeden rok a so zanechaním trvalých následkov - uznaná za invalidnú, škodu na majetku spoločnosti P. W., Y.N..K., R. X. XX, W.Č. vo výške 140.440,59 Eur bez DPH, škodu na majetku spoločnosti W. s.r.o. W. vo výške 12.595,06 Eur, škodu na majetku I. S. Y., G..Y. U. vo výške 5.299,39 Eur (kde právo na náhradu škody v zmysle § 813 ods. 1 OZ prešlo na G. - Y. R., G..Y.) a následne v priebehu augusta 2009 obžalovaný T. J. doplatil obžalovanému H. X. prostredníctvom J. R. sumu najmenej 3.000,- Eur za vykonanie skutku.

Súd prvého stupňa za to obvinenému T.S. J. uložil podľa § 144 ods. 2, § 34 ods. 5 písm. b), c), § 38 ods. 2, ods. 8, § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia [§ 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona]. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil aj ochranný dohľad v trvaní 3 (tri) roky. Súčasne podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvineného (spolu s obvineným H. X.) zaviazal na povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť škodu poškodenej M. J. vo výške 20.899,60 Eur a P. W., Y.N..K. vo výške 140.440,59 Eur.

Proti tomuto rozsudku podali obvinení T. J. a H. X. odvolania, na podklade ktorých Najvyšší súd

Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozsudkom, sp. zn. 2To/1/2017 z 20. marca 2018, podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e), f) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku (vo vzťahu k obvinenému T. J.) rozhodol sám tak, že uznal obvineného za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona formou účasti ako objednávateľ podľa § 21 ods. 1 písm. c) Trestného zákona a to na skutkovom základe, že

v presne nezistenom dni v mesiaci marec až apríl 2009 si z doposiaľ presne nezisteného dôvodu objednal obžalovaný T. J. pri osobnom stretnutí na N. R. U. v obci U. za sumu 20.000,- Eur po vzájomnej dohode v prítomnosti J. R. vraždu M. J.P. u obžalovaného H. X., ktorú mal obžalovaný H. X. vykonať počas pobytu obžalovaného T. J. mimo územia Slovenskej republiky s tým, aby ho obžalovaný H. X. priamo nekontaktoval, ale aby si odkazy odovzdávali prostredníctvom J. R., s čím všetci traja súhlasili, na čo obžalovaný T. J. vyplatil obžalovanému H. X. sumu 10.000,- Eur ako zálohu, z ktorej obžalovaný H. X.X. následne kúpil od J. D. v presne nezistený deň v období od 1. apríla 2009 do 22. apríla 2009 v R. na adrese R. č. XX za sumu asi 1.660,- Eur 5 kusov 20 dkg trinitrotoluénových náloží, 5 kusov medených rozbušiek, 3 kusy bielych prijímačov schopných iniciovať pripojené rozbušky a 1 kus diaľkového odpaľovacieho zariadenia synchronizovaného s 3 prijímačmi, súčasne J. D. vysvetlil obžalovanému H. X. a ústne opísal spôsob zostrojenia a iniciovania nástražného výbušného systému, ktorý obžalovaný H. X. dňa 25. augusta 2009 po predchádzajúcich urgenciách obžalovaného T. J. o vykonanie skutku sprostredkovanými odkazmi cez J. R.Č. v čase asi okolo 11.00 hod. odovzdal R. F., ktorého poslal do priestorov predajne P. W. v W. na ulici R. X. XX spolu s nástražným výbušným systémom pozostávajúcím z približne z 1 kg trinitrotoluénu, elektrického iniciačného zariadenia so zdrojom elektrickej energie vo forme 12V olovenej akumulátorovej batérie s kapacitou cca 1,5 Ah a následne obžalovaný H. X. po predchádzajúcom telefonickom kontakte a uistení sa, že sa R. F. nachádza v priestoroch predajne P. W., Y.N.K., R. X. XX, W., v čase asi o 11.22 hod. s úmyslom zavraždiť M. J., diaľkovým odpaľovacím zariadením inicioval nástražný výbušný systém, ktorý mal R. F.N. u seba,

čím spôsobil R. F. početné združené poranenia viacerých systémov - polytraumu - devastačné poranenia hlavy, trupu a končatín, ktorým namieste podľahol, poškodenému N. Y. popálenie hlavy, tváre I. stupňa, popálenie ľavej ušnice II. stupňa, popálenie ľavého predlaktia a ruky II. stupňa, akútnu akustickú traumu s prechodnou poruchou sluchu hlavne vľavo, perforáciu blanky bubienka ľavého ucha s dobou liečenia približne 3 a pol mesiaca, poškodenému J. M. popálenie hlavy, tváre I. - II. stupňa, popálenie oboch horných končatín v oblasti prstov, rúk a predlaktí I. - II. stupňa, popálenie oboch dolných končatín od prstov po kolena I. - II. stupňa, celkovo popáleniny na približne 8% povrchu tela s dobou liečenia približne do 3 týždňov, poškodenému Ing. H. J. popálenie hlavy, tváre I. - II. stupňa viac vpravo, tiež v oblasti oboch ušnic, perforačnú ranu pravej ušnice s cudzím telesom, popálenie prakticky celej pravej hornej končatiny II. - III. stupňa, popálenie II. stupňa v oblasti ľavej ruky a predlaktia - asi 5%, akútnu akustickú traumu s prechodnou poruchou sluchu hlavne vpravo, perforáciu blanky bubienka pravého ucha, početné drobné cudzie telesá v koži a podkožnom tkanive v oblasti horných končatín, hrudníka, popálenie ľavého predkolenia I. - II. stupňa, popálenie pravého predkolenia II. stupňa asi 10x10 cm, pravého stehna asi 10x10 cm, celkovo popáleniny na 30% povrchu tela s dobou liečenia približne 8 mesiacov a so zanechaním trvalých následkov na pravej hornej končatine, poškodenej M. J. popálenie hlavy, tváre I. - II. stupňa v rozsahu asi 3,5%, popálenie II. stupňa v oblasti oboch nôh a predkolení, popálenie II. stupňa v oblasti oboch nôh a predkolení, akútnu akustickú traumu s poruchou sluchu hlavne vpravo, kde došlo k prerušeniu prevodného systému stredoušných kostičiek, perforáciu blanky bubienka obojstranne - vpravo drobná asi 1 mm veľká perforácia, vľavo veľká asi 7x4 mm, početné drobné cudzie telesá v koži a podkožnom tkanive v oblasti hlavy - tváre, krku horných i dolných končatín, celkovo popáleniny na 14% povrchu tela s dobou liečenia približne 4 mesiace a so zanechaním trvalých následkov - ťažké poškodenie sluchu vpravo, poškodenej Mgr. X. U. popálenie šok, popálenie hlavy, tváre II.b stupňa v rozsahu asi 18%, popálenie oboch horných končatín a rúk II.b stupňa, hlavne predných strán, v rozsahu asi 10%, popálenie dolných končatín, hlavne predných strán, II. stupňa v rozsahu asi 18%, celkovo približne 20 - 25% povrchových popálení a 30% hlbokých popálení, akútnu akustickú traumu s miernou prechodnou poruchou sluchu vľavo, perforáciu blanky bubienka obojstranne, početné cudzie telesá v podkožnom tkanive a v oblasti stehien s hlbokými tržno-zmliaždenými ranami na stehnách a devastáciu

mäkkých tkanív, zmlaždenie pečene s krvným výronom do pečene, drobné pomliaždenie sleziny, horného segmentu, drobnú abrupciu - odlomenie bedrovej kosti vľavo s dobou liečenia jeden rok a so zanechaním trvalých následkov - uznaná za invalidnú, škodu na majetku spoločnosti P. W., Y.N..K., R. X. XX, W.G. vo výške 140.440,59 Eur bez DPH, škodu na majetku spoločnosti W. Y.N..K. W. vo výške 12.595,06 Eur, škodu na majetku I. S. Y., G..Y. U. vo výške 5.299,39 Eur (kde právo na náhradu škody v zmysle § 813 ods. 1 OZ prešlo na G. - Y. R., G..Y.) a následne v priebehu augusta 2009 obžalovaný T. J. doplatil obžalovanému H. X. prostredníctvom J. R. sumu najmenej 3.000,- Eur za vykonanie skutku.

Obvinenému T. J. za to uložil podľa § 144 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 23 (dvadsaťtri) rokov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia [§ 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona]. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona obvinenému uložil aj ochranný dohľad v trvaní 3 (tri) roky. Súčasne podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému (spolu s obvineným H. X.) povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť škodu poškodenej M. J.H. vo výške 20.899,60 Eur.

Odvolací súd teda oproti rozsudku súdu prvého stupňa upravil skutkovú vetu tak, že vypustil návetie týkajúce sa spolčenia, nakoľko sa nestotožnil s tým, že išlo o konanie organizovanej skupiny a spojil oba skutky do jedného (jeden skutok bol aj v obžalobe). Súčasne vo vzťahu k obvinenému T. J. upravil právnu kvalifikáciu tak, že ho uznal za vinného z objednávky obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy len podľa odseku 1 § 144 Trestného zákona v štádiu pokusu, ako aj výrok o náhrade škody s tým, že na povinnosť nahradiť škodu spoločnosti P. W., Y.N..K. mu už nebola uložená, keďže mu nebolo možné pričítať následok, ktorý spôsobil obvinený H. X.. Taktiež obvinenému o 2 roky znížil trest odňatia slobody.

Proti označenému rozsudku najvyššieho súdu podal obvinený T. J., prostredníctvom zvoleného obhajcu Mgr. Igora Cibulu, dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), g) Trestného poriadku s tým, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu a rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietol, že súd prvého stupňa neodôvodnil odmietnutie návrhov na vykonanie dokazovania (ústne na pojednávaní, ani v rozsudku), pričom išlo o dôkazy, ktoré mohli mať zásadný vplyv na výsledok konania. Pochybenie súdu namietal v rámci odvolacieho konania. Odvolací súd v rozsudku síce námietku na str. 17 „zreferoval“, ale nereagoval na ňu. Iba na str. 22 rozsudku uviedol, že povinnosťou súdu nie je vykonať účastníkom konania navrhnuté dôkazy a je výlučne na úvahe súdu, ktoré dôkazy vykoná.

V ďalšej časti poukázal na úpravu skutkovej vety v bode 1) súdom prvého stupňa oproti obžalobe, keď súd doplnil: „...si z doposiaľ nezisteného dôvodu objednal...“. Podľa prokurátora spočíval motív obvineného v snahe zastrážiť (útokom na jeho matku) potenciálneho svedka H. J., aby proti obvinenému nevypovedal. Súdu prvého stupňa sa motív nepodarilo zistiť, pričom z rozsudku nie je zrejмый dôvod nestotožnenia sa s obžalobou. Tvrdenia svedka J. R. o obave z výpovede H. J. a jeho vzťahu k nemu vyvracali listinné dôkazy, ktoré súd odmietol vykonať (výpovede H. J. z prípravného konania v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 4T/150/2011, zápisnica o výsluchu svedka J. R. v trestnej veci H. X. z 5. marca 2014 - zločin marenia spravodlivosti, listiny z trestnej veci, v ktorej mal J. R. procesné postavenie poškodeného). Napriek tomu, sa možno subjektívne domnievať, že súd sa s nimi oboznámil a na základe toho upravil skutkovú vetu.

Súd bez bližšieho zdôvodnenia odmietol vykonať aj výsluch, resp. prečítať zápisnicu o výsluchu z prípravného konania svedka JUDr. H. H.. Tento dôkaz zásadným spôsobom vyvrátil výpoveď svedka J. R. ohľadne skutočností týkajúcich sa vyplácania JUDr. H. H. za právne služby poskytnuté H. X..

Výkonaním navrhnutých dôkazov by súd mohol dospieť k inému záveru o hodnovernosti výpovede

svedka J. R. a tým aj k inému záveru o vine. Nevykonaním predložených dôkazov bez uvedenia dôvodu bol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku s poukazom na ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený namietol čítanie výpovedí H. X. z prípravného konania, pretože pri výsluchu používal poznámky z červeného zošita prineseného vyšetrovateľom z neznámeho miesta.

Dňa 17. apríla 2014 sa mal uskutočniť výsluch obvineného H. X.. K svojej výpovedi žiadal od vyšetrovateľa svoj blok, ktorý odovzdal v čase, keď vystupoval v procesnom postavení svedka. Termín výsluchu bol preložený na 29. apríla 2014 s tým, že vyšetrovateľ H. X. priniesol zošit červenej farby. Počas výsluchu H. X. používal poznámky z predmetného zošita a po ukončení výsluchu ho dobrovoľne vydal podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku, o čom bola spísaná zápisnica o vydaní veci. Na hlavnom pojednávaní konanom 13. apríla 2016 odmietol H. X. vypovedať a prokurátor navrhol prečítať jeho výpovede z prípravného konania, čo obhajca obvineného namietol. Námietka bola zamietnutá, avšak sa nenachádza v písomnom vyhotovení zápisnice o hlavnom pojednávaní. JUDr. Bogdalík, obhajca H. X., ozrejmil, že v zošite boli vlastnoručné poznámky H. X., bez vykonaných zmien zo strany polície alebo iných nepovolanych osôb. Nie je zrejmé, odkiaľ JUDr. Bogdalík tieto skutočnosti vedel, keďže H. X. odovzdal zošit v čase, keď mal postavenie svedka a JUDr. Bogdalík ho nemohol zastupovať. Podľa obvineného nie je známe, kedy a či vôbec H. X. zošit odovzdal, či sú poznámky jeho alebo ich písala iná osoba, resp. či ho niekto pri ich písaní navádzal a kde sa zošit medzi výsluchmi nachádzal. Uvedenú námietku obvinený prezentoval aj v odvolaní, avšak odvolací súd na ňu nereagoval.

Obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) Trestného poriadku a v zmysle § 386 Trestného poriadku zrušil rozsudok odvolacieho súdu, ako aj prvostupňový rozsudok a Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica, prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu a zákonným spôsobom znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor, ktorý považoval dovolanie obvineného za nedôvodné. Súdny nižšieho stupňa v rozhodnutiach reagovali na právne relevantné námietky a návrhy obhajoby, pričom súd nie je povinný vyhovieť všetkým návrhom, ale viesť konanie hospodárne. Dovolaciemu súdu navrhol dovolanie postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku, avšak dovolací súd zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku *expressis verbis* vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a

nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (bližšie viď. R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „práva na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného, a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno zaujať stanovisko, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného T. J. zásadným spôsobom, a teda k takej skutočnosti, ktorá už sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu menovaný uviedol v písomných dôvodoch dovolania.

Obvinený vyvodzoval porušenie práva na obhajobu z odmietnutia, resp. neodôvodnenia odmietnutia navrhnutých dôkazov, z nedostatočného vyrovnania sa s jeho odvolacími námietkami a z neodôvodnenia úpravy skutkovej vety v bode 1/ rozsudku súdu prvého stupňa proti obžalobe.

Pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie navrhnutých dôkazov, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú.

K nevykonaniu navrhnutých dôkazov najvyšší súd dopĺňa, že súd nie je povinný vykonať dôkazy

navrhnuté stranami konania, či vyhovieť návrhom strán na doplnenie dokazovania, lebo v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku a § 2 ods. 11 Trestného poriadku má v rámci rozsahu vlastnej úvahy možnosť zvoliť vhodné dôkazné prostriedky na spravodlivé rozhodnutie.

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

V nadväznosti na to je potrebné poukázať na skutočnosť, že obvinený počas konania predložil viacero návrhov na dokazovanie, resp. doplnenie dokazovania, pričom niektorým bolo vyhovené [vypočutie svedka G. J. (č. l. 4447 - 4449), prečítanie predložených rozhodnutí v iných trestných veciach (č. l. 4440 - 4441)]. Zvyšné nevykonané návrhy súd prvého stupňa uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol (č. l. 4671). Následne podľa § 274 ods. 1 Trestného poriadku vyhlásil dokazovanie za skončené (č. l. 4671). Súd prvého stupňa svoje uznesenie o odmietnutí vykonania návrhov bližšie odôvodnil na str. 36 rozsudku s tým, že malo ísť o svedkov neprítomných pri príprave trestného činu, t. j. sa nevedeli priamo vyjadriť k prejednávanej trestnej činnosti. Súd sa taktiež vyjadril k nepripojeniu spisov v zmysle návrhu obvineného, keď považoval za dostatočné iba oboznámenie súdnych a prokurátorských rozhodnutí týkajúcich sa obvineného a H. X.. Nie sú preto v súlade so skutočnosťou tvrdenia obvineného, že súd prvého stupňa sa vôbec nevyrovnal s dôvodmi odmietnutia návrhov. V rámci odvolacieho konania neprezentoval obvinený žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Odmietnutím vykonania navrhnutých dôkazov nedošlo k porušeniu práv obvineného, keďže (ako už bolo uvedené vyššie) medzi práva obvineného nepatrí vyhovenie všetkým návrhom na vykonanie dokazovania. Je na súde zvážiť, či navrhnutý dôkaz považuje za relevantný na zistenie skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Ak dospeje k negatívnemu výsledku, je povinný rozhodnúť o odmietnutí dôkazu. Dovolací súd z predloženého spisu pritom zistil, že súd prvého stupňa sa zaoberal všetkými navrhnutými dôkazmi, pričom v prípade ich nevykonania boli návrhy zákonným spôsobom odmietnuté s náležitým odôvodnením. Dôvodnosť odmietnutia však dovolací súd nebol oprávnený skúmať. Naopak odvolací súd nemal povinnosť vyrovnáť sa s návrhmi, nakoľko zo strany obvineného neboli prezentované.

Pokiaľ ide o námietku obvineného, že odvolací súd sa nevyrovnal s jeho odvolacími námietkami, je potrebné poukázať na str. 22 rozsudku odvolacieho súdu, z ktorej vyplýva, že odvolací súd považoval námietky (oboch obžalovaných) za smerujúce proti hodnoteniu dôkazov a v tomto smere sa s nimi aj vyrovnal. V tejto súvislosti však dovolací súd upozorňuje, že len samotné odôvodnenie rozhodnutia nie je možné dovolaním napádať (§ 371 ods. 7 Trestného poriadku).

Rovnako porušením práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je ani obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nieposudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (bližšie vid'. R 7/2011). Z uvedeného teda vyplýva, že pod porušenie práva na obhajobu nepatrí hodnotenie a rozsah vykonaného dokazovania súdmi nižšieho stupňa. Je iba na úvahe súdov nižšieho stupňa posúdiť, či pre rozhodnutie vo veci potrebujú vykonať konkrétny dôkaz. Dovolací súd do toho zasahovať nemôže.

Zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní a procesne (rozhodnutím súdu) podložené odmietnutie dôkazných návrhov obvineného teda nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Preto najvyšší súd nezistil naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolací súd poznamenáva, že námietky smerujúce proti úprave skutkovej vety v časti motívu obvineného (keď v tejto súvislosti obvinený navyše namieta hodnotenie dôkazov, resp. ich nevykonanie) nespádajú pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ani žiadny iný podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku). Motív páchatel'a ako fakultatívny znak subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu je predmetom dokazovania, pričom skutkové okolnosti v dovolaní nie je možné namietat' (s výnimkou dovolania podaného ministrom spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Súčasne je právom súdu reflektovať na dôkaznú situáciu a skutok (pri zachovaní jeho totožnosti) počas konania upravovať.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom, musí byť z obsahu spisu zrejma a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedat' porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa ale v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2.2.2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26.1.2010, Van Mechelen a ďalší p. Holansku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14.2.2002, Al - Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15.12.2011 a ďalšie).

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súd nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom, tzn. že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom, nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. Nevykonanie (svojvoľné), pre spravodlivé rozhodnutie dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371

ods. 3 Trestného poriadku.

V rámci dovolaní inicianého prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Obvinený namietal nezákonnosť čítania výpovedí H. X. z prípravného konania.

Súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní konanom 13. apríla 2016, z dôvodu odmietnutia vypovedať, postupom podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku prečítal výpovede H. X. z prípravného konania z 29. apríla 2014, 5. mája 2014, 13. mája 2014 a 7. novembra 2014 (č. l. 4234, 4363), t. j. uskutočnené v procesnom postavení obvineného. Pred prečítaním prvej výpovede obhajca H. X. JUDr. Miroslav Bogdalík uviedol, že pred výsluchom bol H. X. prinesený zošit s jeho vlastnoručnými poznámkami, pričom v zošite neboli vykonané zmeny políciou alebo inými nepovolanými osobami (č. l. 4234).

Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že pri výsluchu v postavení svedka dňa 31. januára 2011 H. X.Č. predložil svoje poznámky ako dôkazný materiál (č. l. 167). Fotokópia poznámok sa nachádza na č. l. 187 - 188. Pred výsluchom určeným na 17. apríla 2014 obvinený H. X. uviedol, že bude vypovedať, ale potrebuje k tomu svoj blok, ktorý odovzdal vyšetrovateľovi pri výsluchu v procesnom postavení svedka (č. l. 2979). Výsluch bol z daného dôvodu preložený na 25. apríla 2014 (pozn. aut.: v zápisnici je zrejma písárska chyba a správne malo byť 29. apríla 2014). Pred výsluchom konanom 29. apríla 2014 bol obvinenému H. X. odovzdaný zošit formátu A5 červenej farby, ktorý podľa obvineného bol totožný s ním požadovaným zošitom (č. l. 2992). Po skončení výsluchu obvinený H. X., za prítomnosti svojho obhajcu, vydal predmetný zošit vyšetrovateľovi postupom podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku (č. l. 3000). Rovnaký zošit bol obvinenému následne predložený aj pred výsluchom konanom 5. mája 2014 (č. l. 3011). Pri všetkých výsluchoch bol prítomný obhajca obvineného H. X. JUDr. Miroslav Bogdalík a obhajca obvineného T. J. Mgr. Igor Cibula, ktorý hodnovernosť poznámok, ani samotné odovzdanie zošita, žiadnym spôsobom nespochybňoval (ani pri nasledujúcich výsluchoch, ktoré boli taktiež prečítané na hlavnom pojednávaní).

Vznesenie námietky obhajcom Mgr. Igorom Cibulom nie je jasne zrejmé ani zo zvukovej nahrávky z predmetného hlavného pojednávania. Pravdepodobne obhajca obvineného (na zázname sa miešajú rôzne hlasy) síce uvádzal skutočnosť, resp. pochybnosť o tom, kde sa zošit nachádzal, avšak výslovne neuviedol, že by vznášal námietku, resp. na zvukovom zázname nie je vznesenie námietky počuť. Súčasne predseda senátu na jeho prednes reagoval slovami, že „po prečítaní výpovedí sa k nim bude môcť vyjadriť“ (predseda senátu neuvádzal, že by akúkoľvek námietku zamietal). Po vykonaní dôkazu sa k nemu vyjadril iba obvinený T. J., ktorý pravosť poznámok, resp. zošita nespochybnil. Obhajca obvineného sa nevyjadril, ani nežiadal zaprotokolovanie svojej údajnej námietky.

Pokiaľ ide o vyjadrenie obhajcu JUDr. Miroslava Bogdalíka, ktoré je súčasťou zápisnice z hlavného pojednávania (č. l. 4237), dovolací súd nemá dôvod spochybňovať pravdivosť jeho tvrdení. V čase výsluchu H. X. ako svedka síce nebol jeho obhajcom, ale následne po zrušení uznesenia o podmienечnom odložení vznesenia obvinenia a vznesení obvinenia H. X. mu bol ustanovený za obhajcu, pričom mal priestor na komunikáciu so svojim klientom. Navyše bol pri predložení zošita obvinenému, ako aj pri jeho následnom vydaní vyšetrovateľovi.

Ohľadne nevyrovnaní sa odvolacieho súdu s predmetnou námietkou platí rovnaká argumentácia, akú dovolací súd uviedol v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku teda nebol naplnený.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, preto najvyšší súd dovolanie obvineného T. J. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.